DORADZTWO ZAWODOWE

Baza wiedzy dla rodziców uczniów szkoły podstawowej

Jak wspierać dziecko w poznawaniu siebie, zawodów i planowaniu przyszłości?

Wprowadzenie

Drodzy Rodzice,

wybór dalszej ścieżki edukacyjnej i zawodowej jest ważnym etapem w życiu każdego młodego człowieka.

Doradztwo zawodowe w szkole podstawowej nie polega na tym, aby jak najwcześniej wybrać dziecku konkretny zawód. Jego celem jest przede wszystkim pomoc dziecku w:

- poznawaniu własnych zainteresowań i uzdolnień,
- odkrywaniu mocnych stron,
- rozwijaniu kompetencji,
- poznawaniu świata zawodów,
- poznawaniu różnych możliwości dalszego kształcenia,
- podejmowaniu coraz bardziej świadomych decyzji dotyczących przyszłości.

Rodzice odgrywają w tym procesie bardzo ważną rolę. Codzienne rozmowy, obserwowanie zainteresowań dziecka, wspólne poznawanie zawodów i szkół oraz zachęcanie do zdobywania nowych doświadczeń mogą być bardzo wartościowym uzupełnieniem działań szkoły.

Poniżej przedstawiamy sprawdzone i bezpłatne źródła informacji, z których rodzice mogą korzystać wspólnie z dziećmi.

KLASY I–III

Poznaję siebie i świat zawodów

Na pierwszym etapie edukacji najważniejsze jest rozwijanie ciekawości, zainteresowań i świadomości własnych możliwości.

Nie trzeba jeszcze podejmować decyzji dotyczących przyszłego zawodu.

Warto natomiast pomagać dziecku odkrywać:

- co lubi robić,
- co je interesuje,
- jakie ma hobby,
- w czym czuje się dobrze,
- jakie aktywności sprawiają mu przyjemność,
- jakie zawody zna i czym zajmują się osoby wykonujące te zawody.

🧭 Mapa Karier

Bezpłatna i interaktywna baza informacji o zawodach i świecie pracy.

Dziecko może wspólnie z rodzicem poznawać różne zawody i sprawdzać, na czym polega praca osób wykonujących poszczególne profesje.

LINK:
https://mapakarier.org/

Mapa Karier posiada również specjalną **Strefę Rodzica**, której celem jest wspieranie rodziców w wyborach edukacyjnych i karierowych dzieci.

💬 Pytania, które warto zadawać dziecku

Zamiast pytać:

„Kim chcesz zostać, kiedy dorośniesz?”

możemy zapytać:

- Co najbardziej lubisz robić?
- Jakie zajęcia sprawiają Ci radość?
- Czego chciałbyś/chciałabyś się nauczyć?
- Co najbardziej Cię ciekawi?
- W czym jesteś dobry/dobra?
- Jakie zawody znasz?
- Jaką pracę wykonują osoby, które znasz?

💡 Wskazówka dla rodzica

Pozwól dziecku poznawać różne zawody, także te mniej oczywiste. Zainteresowanie dziecka jest dobrym punktem wyjścia do rozmowy o świecie pracy.

🌿 KLASY IV–VI

Odkrywam swoje zainteresowania i mocne strony

W klasach IV–VI warto stopniowo rozwijać samoświadomość dziecka.

To dobry moment na rozmowę o:

- zainteresowaniach,
- talentach,
- mocnych stronach,
- umiejętnościach,
- ulubionych przedmiotach,
- sposobach spędzania wolnego czasu,
- preferowanym sposobie pracy.

🧭 Mapa Karier

Dziecko może samodzielnie lub wspólnie z rodzicem poznawać różne zawody i ścieżki kariery.

LINK:
https://mapakarier.org/

🎓 Zintegrowana Platforma Edukacyjna

Na ZPE znajdują się bezpłatne materiały multimedialne dotyczące doradztwa zawodowego, w tym filmy, informacje o zawodach i materiały edukacyjne.

LINK:
https://zpe.gov.pl/doradztwo-zawodowe

Ministerstwo Edukacji wskazuje, że materiały ZPE mogą być wykorzystywane nie tylko przez nauczycieli i specjalistów, ale także przez uczniów i ich rodziców.

💬 Pytania, które mogą pomóc w rozmowie

- Co przychodzi Ci łatwo?
- Z czego jesteś najbardziej dumny/dumna?
- Jakie przedmioty najbardziej Cię interesują?
- Jakie zadania lubisz wykonywać?
- Wolisz pracować samodzielnie czy z innymi?
- Lubisz pomagać innym?

- Lubisz tworzyć i wymyślać nowe rzeczy?
- Lubisz analizować i rozwiązywać problemy?
- Jakich rzeczy chciałbyś/chciałabyś spróbować?

💗 Pamiętaj

Oceny szkolne są tylko jednym z elementów, które warto brać pod uwagę.

Zainteresowania, umiejętności, osobowość, doświadczenia, wartości i gotowość do uczenia się również mają znaczenie przy planowaniu przyszłości.

🚀 KLASY VII–VIII

Świadomie wybieram dalszą drogę

Klasy VII–VIII to czas, w którym uczeń zaczyna podejmować konkretne decyzje dotyczące dalszego kształcenia.

Warto wspólnie przejść przez pięć kroków:

1. POZNAJ SIEBIE

Zainteresowania • mocne strony • uzdolnienia • wartości • umiejętności

2. POZNAJ ZAWODY

Zakres obowiązków • wymagania • środowisko pracy • możliwości rozwoju

3. POZNAJ SZKOŁY

Liceum ogólnokształcące • technikum • branżowa szkoła I stopnia

4. PORÓWNAJ MOŻLIWOŚCI

Oferta szkół • kierunki kształcenia • przedmioty • zawody • kwalifikacje • dojazd

5. PODEJMIJ DECYZJĘ

Wybór powinien uwzględniać możliwości, zainteresowania i plany konkretnego ucznia.

🔎 INFOZAWODOWE

Oficjalny portal Ministerstwa Edukacji Narodowej

Portal zawiera informacje dotyczące:

- zawodów,
- kształcenia zawodowego,
- szkół,
- kwalifikacji,
- możliwości dalszej edukacji,
- inicjatyw edukacyjnych,
- współpracy szkół z pracodawcami.

LINK:
https://infozawodowe.men.gov.pl/

Portal INFOZAWODOWE jest źródłem informacji również dla dzieci, uczniów i ich rodziców. Można na nim m.in. poznawać zawody oraz wyszukiwać szkoły prowadzące kształcenie zawodowe.

🧭 MAPA KARIER

Odkrywaj – poznawaj – wybieraj

LINK:
https://mapakarier.org/

Mapa Karier to bezpłatna, interaktywna baza informacji o ścieżkach kariery i rynku pracy dla młodych ludzi.

Serwis posiada:

- Strefę Młodzieży,
- Strefę Rodzica,
- Strefę Nauczyciela,
- informacje o zawodach,
- informacje o ścieżkach kariery.

🎓 ZINTEGROWANY SYSTEM KWALIFIKACJI

Portal pomaga poznawać kwalifikacje i kompetencje związane z różnymi zawodami.

LINK:
https://kwalifikacje.gov.pl/

Warto korzystać z niego szczególnie wtedy, gdy dziecko zaczyna interesować się konkretną branżą lub zawodem i chce dowiedzieć się, jakie kwalifikacje są potrzebne do jego wykonywania.

🧩 „MOJA PRZYSZŁOŚĆ – ODKRYWAM, PLANUJĘ, DZIAŁAM”

Materiały przeznaczone dla uczniów szkoły podstawowej pomagające w:

- poznawaniu siebie,
- rozpoznawaniu zainteresowań,
- odkrywaniu mocnych stron,
- poznawaniu talentów,
- planowaniu przyszłości edukacyjnej i zawodowej.

LINK:
https://kwalifikacje.gov.pl/cykl-zajec-z-doradztwa-zawodowego-moja-przyszlosc-odkrywam-planuje-dzialam/

🏫 JAK WYBRAĆ SZKOŁĘ PONADPODSTAWOWĄ?

Przed podjęciem decyzji warto wspólnie z dzieckiem przeanalizować dostępne możliwości.

Liceum ogólnokształcące

Dla uczniów, którzy chcą przede wszystkim kontynuować naukę i przygotować się do matury oraz dalszego kształcenia.

Technikum

Łączy kształcenie ogólne z przygotowaniem do konkretnego zawodu. Uczeń może również przygotować się do egzaminu maturalnego.

Branżowa szkoła I stopnia

Pozwala zdobywać kwalifikacje zawodowe i uczy przede wszystkim praktycznego wykonywania zawodu.

✯ Ważne

Nie ma jednej „najlepszej" szkoły dla wszystkich.

Najlepszy wybór to taki, który odpowiada:

- zainteresowaniom dziecka,
- jego możliwościom,
- predyspozycjom,
- planom edukacyjnym,
- oczekiwaniom dotyczącym przyszłej pracy.

🧠 TESTY ZAINTERESOWAŃ I PREDYSPOZYCJI

Test może być ciekawym początkiem rozmowy, ale **nie powinien samodzielnie decydować o przyszłym zawodzie dziecka**.

Wynik testu warto traktować jako wskazówkę i zestawić go z:

- obserwacją dziecka,
- jego zainteresowaniami,
- doświadczeniami,
- mocnymi stronami,
- rozmową z rodzicem,
- rozmową z doradcą zawodowym.

Narzędzia i materiały ORE

Ośrodek Rozwoju Edukacji udostępnia materiały dotyczące rozpoznawania zainteresowań i predyspozycji uczniów.

LINK:
https://doradztwo.ore.edu.pl/narzedzia-diagnostyczne-dla-doradcow-zawodowych/

Wśród materiałów znajdują się m.in. narzędzia dotyczące rozpoznawania predyspozycji i zainteresowań oraz materiały dla uczniów i rodziców.

📚 OŚRODEK ROZWOJU EDUKACJI – DORADZTWO ZAWODOWE

Portal „Doradztwo zawodowe – postaw na przyszłość” zawiera materiały, publikacje, programy i informacje dotyczące doradztwa zawodowego.

LINK:
https://doradztwo.ore.edu.pl/

Szczególnie przydatne dla rodziców:

Gdzie można otrzymać pomoc?

https://doradztwo.ore.edu.pl/gdzie-znajde-pomoc/

Można tam znaleźć informacje o pomocy udzielanej przez szkolnych doradców zawodowych oraz poradnie psychologiczno-pedagogiczne.

📖 MATERIAŁY ORE DLA UCZNIÓW I RODZICÓW

ORE udostępnia publikacje i materiały do pracy z uczniami oraz rodzicami.

LINK:
https://doradztwo.ore.edu.pl/materialy/

Wśród materiałów znajdują się m.in. publikacje dotyczące rozwoju zainteresowań, zdolności oraz planowania ścieżki edukacyjnej i zawodowej.

💬 JAK ROZMAWIAĆ Z DZIECKIEM O PRZYSZŁOŚCI?

Zamiast mówić:

❌ „Musisz wybrać konkretny zawód.”

❌ „Po tym kierunku nie znajdziesz pracy.”

❌ „Powinieneś/powinnaś zostać…”

❌ „Ja w Twoim wieku już wiedziałem/wiedziałam, co chcę robić.”

Spróbuj powiedzieć:

☑ „Co Cię najbardziej interesuje?”

☑ „W czym czujesz się dobrze?”

☑ „Jakie zawody chciałbyś/chciałabyś poznać?”

☑ „Co chciałbyś/chciałabyś jeszcze wypróbować?”

☑ „Czego chciałbyś/chciałabyś się nauczyć?”

☑ „Jak mogę Ci pomóc w podjęciu decyzji?”

💗 JAK RODZIC MOŻE WSPIERAĆ DZIECKO?

Warto:

- słuchać dziecka,
- rozmawiać o jego zainteresowaniach,
- zauważać mocne strony,
- pozwalać mu próbować nowych aktywności,
- wspólnie poznawać zawody,
- odwiedzać dni otwarte szkół,
- rozmawiać z doradcą zawodowym,
- zachęcać dziecko do samodzielnego podejmowania decyzji.

Lepiej unikać:

- narzucania dziecku własnych ambicji,
- porównywania go z rówieśnikami,
- wybierania szkoły wyłącznie ze względu na prestiż,
- kierowania się wyłącznie wysokością przyszłych zarobków,
- traktowania jednego testu jako „wyroku” dotyczącego przyszłości.

ZASADA 3 KROKÓW

POZNAJ → SPRAWDŹ → ZDECYDUJ

POZNAJ

Siebie, swoje zainteresowania, mocne strony, wartości i możliwości.

↓

SPRAWDŹ

Zawody, szkoły, wymagania, kwalifikacje i możliwości dalszego kształcenia.

↓

ZDECYDUJ

Podejmij decyzję najlepiej dopasowaną do swoich możliwości i planów.

GDZIE SZUKAĆ POMOCY?

Rodzic i uczeń mogą skorzystać ze wsparcia:

- szkolnego doradcy zawodowego,
- wychowawcy,
- pedagoga szkolnego,
- psychologa szkolnego,
- poradni psychologiczno-pedagogicznej.

ORE wskazuje, że szkolny doradca zawodowy może pomagać m.in. w planowaniu kształcenia i kariery, rozpoznawaniu zainteresowań i predyspozycji oraz zdobywaniu informacji o szkołach i świecie zawodów.

LINK:
https://doradztwo.ore.edu.pl/gdzie-znajde-pomoc/

NAJWAŻNIEJSZE DLA RODZICA

Nie wybieraj zawodu za swoje dziecko.

Pomóż mu:

POZNAĆ SIEBIE

↓

POZNAĆ ŚWIAT ZAWODÓW

↓

POZNAĆ MOŻLIWOŚCI EDUKACYJNE

↓

SAMODZIELNIE PODJĄĆ ŚWIADOMĄ DECYZJĘ

Przyszłość zawodowa dziecka nie musi być zaplanowana już w szkole podstawowej.

Najważniejsze jest, aby dziecko stopniowo zdobywało wiedzę o sobie, świecie pracy i możliwościach dalszego rozwoju oraz potrafiło podejmować świadome decyzje.

🔗 NAJWAŻNIEJSZE LINKI – W JEDNYM MIEJSCU

Serwis	Do czego służy?
Mapa Karier – https://mapakarier.org/	Poznawanie zawodów i ścieżek kariery
INFOZAWODOWE – https://infozawodowe.men.gov.pl/	Zawody, szkoły i kształcenie zawodowe
ZPE – https://zpe.gov.pl/doradztwo-zawodowe	Materiały multimedialne i edukacyjne
Zintegrowany System Kwalifikacji – https://kwalifikacje.gov.pl/	Kwalifikacje i kompetencje
ORE – Doradztwo zawodowe – https://doradztwo.ore.edu.pl/	Materiały i informacje dla uczniów, rodziców i szkół
ORE – Gdzie znaleźć pomoc – https://doradztwo.ore.edu.pl/gdzie-znajde-pomoc/	Informacje o dostępnej pomocy
ORE – materiały – https://doradztwo.ore.edu.pl/materialy/	Publikacje i materiały edukacyjne

Serwis	Do czego służy?
ORE – narzędzia diagnostyczne – https://doradztwo.ore.edu.pl/narzedzia-diagnostyczne-dla-doradcow-zawodowych/	Materiały dotyczące zainteresowań i predyspozycji

---

📌 Informacja dla rodziców

Wszystkie wymienione wyżej serwisy mogą być wykorzystywane jako źródła informacji i materiały pomocnicze. Wyniki testów zainteresowań czy predyspozycji należy traktować jako wskazówkę, a nie jako ostateczną decyzję dotyczącą przyszłego zawodu.

W przypadku wątpliwości zachęcamy do kontaktu ze szkolnym doradcą zawodowym, pedagogiem, psychologiem lub poradnią psychologiczno-pedagogiczną.